

OBČASNÍK RUŽOMBERSKÝCH EVANJELIKOV

DEDIČSTVO

číslo 2/2009

ROČNÍK 13

Chceme nielen začať, ale aj vytrvať!

Z OBSAHU ČÍSLA

<i>Na úvod niečo o vytrvalosti.....</i>	<i>2</i>
<i>Čo sa udialo.....</i>	<i>3</i>
<i>Uskutočnené opravy.....</i>	<i>7</i>
<i>Gustáv Plavec – 40 rokov od ukončenia jeho služby.....</i>	<i>7</i>
<i>Z tvorby brata farára Gustáva Plavca.....</i>	<i>9</i>
<i>Konferencia pre pracovníkov s mládežou (KPM).....</i>	<i>10</i>
<i>Prosme Pána aby.....</i>	<i>11</i>
<i>Letný tábor Gelnica.....</i>	<i>13</i>
<i>ÚŽASNÁ VEDA – letný tábor Huty- Borové.....</i>	<i>16</i>
<i>Dva pohľady na Campfest.....</i>	<i>17</i>
<i>JK Games 2009.....</i>	<i>19</i>
<i>Z knižnice - do Vašej pozornosti.....</i>	<i>20</i>
<i>Pozvanie, ktoré sa neodmieta.....</i>	<i>21</i>
<i>Jubilantom.....</i>	<i>22</i>
<i>Od uzávierky dedičstva č. 1-2009 až doposiaľ boli v našom cirkevnom zbore.....</i>	<i>23</i>
<i>Podujatia najbližšieho obdobia.....</i>	<i>24</i>
<i>Do Vašej pozornosti... „Manželské večery“.....</i>	<i>24</i>
<i>Občianske združenie Vladimíra Pavla Čobrdu.....</i>	<i>24</i>
<i>Stránka pre násťročných /TEEN –ákov/.....</i>	<i>25</i>
<i>Aj smiech je Boží dar.....</i>	<i>26</i>
<i>Vyučovanie ev. a. v. náboženstva v šk. r. 2009/2010.....</i>	<i>27</i>
<i>Oznamy.....</i>	<i>27</i>

SLOVO NA ÚVOD

NA ÚVOD NIEČO O VYTRVALOSTI

Každý začiatok aj ten školský je skvelou príležitosťou začať nové veci v škole, v cirkvi i v rodine. Je to možnosť i to staré robiť po novom. Pre študenta a žiaka môže nový školský rok znamenať vstup do vecí, pre ktoré v minulom roku nenašiel dost odvahy. Môže to byť príležitosť zmeniť svoje návyky v učení i v oddychovaní. Pre zaneprázdneného otca môže nový školský rok znamenať zmenu v plánovaní času pre svoju rodinu. Napríklad tým, že si do svojho plánovača začne vpisovať okrem pracovných záležitostí a stretnutí aj čas pre svoju manželku a deti. Pre učiteľa môže byť nový školský rok príležitosťou k častejšiemu povzbudzovaniu a pochvale svojich žiakov, namiesto všadeprítomnej kritiky. Pre zborového farára by nový školský rok mohol byť príležitosťou zariadiť si veci tak, aby za týždeň navštívil aspoň dve domácnosti, aby tak postupne spoznal svoj veľký cirkevný zbor.

Pre podvýživených kresťanov sa otvára príležitosť ku pravidelnejšej konzumácii duchovného pokrmu.

Každé z týchto rozhodnutí alebo nových návykov nesie v sebe potenciál pre zmenu kvality života a vzťahov. Nie je to však možné bez vytrvalosti, bez malých, ale zato pravidelných krokov. John Maxwel, jeden z najznámejších motivačných rečníkov, tvrdí: *Najprv my formujeme životné zvyky a potom zvyky formujú nás.* Staroz-

mluvný Kazateľ nám v 11. kapitole pripomína: ***Púšťaj svoj chlieb po vode, lebo po mnohých dňoch ho nájdeš.*** Správne rozhodnutie v kombinácii s pravidelnosťou a vytrvalosťou je cestou k požehnaniu.

Nie náhodou nás Pán Ježiš vyzýva k vytrvalosti - aby sme hľadali a nachádzali, aby sme klopali a mohli vstupovať, aby sme vytrvalo prosili a mohli sme získať.

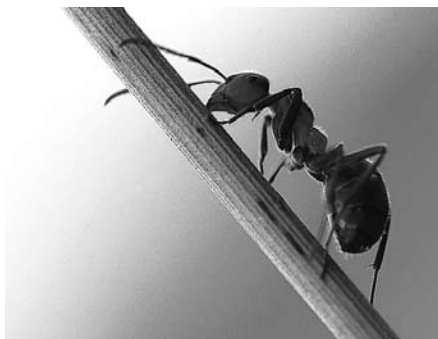
Bez vytrvalosti je každé dobré rozhodnutie len osamelou kôpkou slamy, ktorú vietor nepriaznivých okolností veľmi ľahko odfúkne. Vytrvalosť je žiaľ dnes čoraz zriedkavejší materiál. Svoj život oveľa radšej stavíme z ľahších materiálov, akým je napríklad netrpezlivosť, povrchnosť, krátkodobosť a nestálosť. Podobne, ako dávame prednosť instantným polievkam pred varenými, hotovým výrobkom a polotovarom pred surovinami.

Neradi si pripúšťame, že skratky v pracovnom aj v duchovnom živote nás nikdy nedovedú k trvalému úspechu a požehnaniu. Žiak, ktorý netrénuje pravidelne matematiku, hudobník, ktorý neprecvičuje stupnice, kresťan, ktorý nežije svoju vieru opravdivo, nemôžu dosiahnuť nič iné ako zlý výsledok. Chybné výpočty, falošné melódie, pokrivená viera a rozvrátená rodina sú často produktom nedostatku obyčajnej ľudskej poctivosti a vytrvalosti.

Max Kašparů, známy český psychiater a teológ úvahu o vytrvalosti zaujímavo rozvinul. Hovorí:

Nie je ťažké stať sa otcom, ťažšie je byť otcom.

Nie je ťažké vyznať lásku, ťažšie je milovať.

Nie je ťažké dať slovo, ťažšie je slovo dodržať.

Nie je ťažké nadchnúť, ťažšie je nadšenie udržať.

Nie je ťažké chodiť do školy, ťažšie je učiť sa.

Nie je ťažké spadnúť, ťažšie je vstať.

Nie je ťažké prísť do krčmy, ťažšie je vrátiť sa domov.

Nie je ťažké previniť sa, ťažšie je priznať si to.

Nie je také ťažké nájsť radosť, ako vedieť si ju udržať.

Nie je ťažké začať, oveľa ťažšie je dokončiť.

Želám Vám preto, milí žiaci a študenti, ale aj Vám milí učitelia, rodičia a starí rodičia, nech v Bohu môžete nachádzať chýbajúcu silu. Aby ste mohli nielen začať, ale aj vytrvať v dobrých, užitočných a náročných veciach.

Kiež sa naším školským, pracovným a duchovným životom tiahne niť vytrvalosti a živej viery. A napokon prajem Vám aj vytrvalosť pri čítaní nového čísla Dedičstva. Aj pri ňom totiž platí, že ľahké je prečítať si úvodník, ale oveľa ťažšie je dočítať časopis až do konca a nechať sa ním obohatiť.

David Bázlik – zborový farár

ČO SA UDIALO

10. apríl – Dorast a mládež poslúžila v DD Nádej veľkonočnou drámou – „Bol si tam?“

18. apríl – Ružomerská mládež sa zúčastnila **Seniorátneho stretnutia mládeže** v CZ Leštiny.

23.-26. apríl – viacerí mládežníci sa zúčastnili **Konferencie pracovníkov s mládežou /KPM 09/** v Žiline tento rok s témou „Reštart“.

27. apríl – **Biblickej olympiády** v L. Mikuláši sa zúčastnili a tiež úspešne umiestnili títo žiaci:

Denisa Blahútová z Liskovej - 2. miesto v kategórii 5.-6. ročník, Veronika Švárna z Liskovej - 4. miesto v kategórii 5.-6. ročník, Roman Sekej z Ružomberka - 6. miesto v kategórii 5.-6. ročník, Dominika Herichová z Ružomberka - 2. miesto v kategórii 7.-9. roč.

Mládež a dorast v Domove dôchodcov Nádej

Biblická olympiáda – zborové kolo

7. máj – na večerných službách Božích sme privítali brata **Curta Westmana** spolu s viacerými mladými bratmi a sestrami z Nórska.

10. máj – deti z detskej besiedky na službách Božích na Deň matiek poslúžili matkám svojim programom a obdarili ich vyrobenými darčekom.

14. máj – v podvečerných hodinách sa v zborových priestoroch uskutočnilo **Valné zhromaždenie členov OZ V.P. Čobrdu**.

16. máj – deti z detskej besiedky sa zúčastnili **seniorátneho stretnutia detí na ranči v Kráľovej Lehote**.

21. máj – na slávnosti Vstúpenia počas večerných Služieb Božích boli **konfirmandi preskúšaní z konfirmačného učiva**.

24. máj – konfirmačná slávnosť, na ktorej boli konfirmované dve mladé sestry z Liskovej a jeden mladý brat z Ružomberka.

13.-14. jún – 50 sestier a bratov z nášho CZ sa zúčastnili **zborového zájazdu**. Tentokrát sme navštívili bratov a sestry v evanjelickom CZ v Krakowe, koncentračný tábor v Oswienčime a zaspievali sme si aj v úžasnej soľnej bani vo Wieliczke.

21. jún – uskutočnil sa **zborový deň** s občerstvením po službách Božích a detskými aktivitami vo farskej záhrade

Zborový deň

Zborový deň

28. jún – spevokol sa zúčastnil **prehliadky spevokolov** v Liptovskom Jáne.

5.-11. júl

26 konfirmandov, dorastencov a mládežníkov sa zúčastnilo **dorastového tábora v Gelnici** v škole v prírode Turzov.

13.-18. júl – aj počas tohtoročných letných prázdnin pripravili Žilinský a Ružomerský CZ spoločný **letný tábor pre deti** vo veku 7 – 12 rokov v škole v prírode HUTY.

2. august – viacerí bratia a sestry z nášho CZ sa zúčastnili **Dištriktuálneho dňa VD** v Demänovej, ktorý mal tému „Vybudujme hradby Jeruzalema“.

6.-9. august – Dorast a mládež pod stanmi na festivale **Campfest** v Kráľovej Lehote

30. august – **Služby Božie pri začiatku školského roka s požehnaním** žiakov, študentov a pedagógov

foto: Jana Valachová

19. september – mládež sa zúčastnila športového podujatia **JK GAMES** v L. Mikuláši, Ružomerský tím sa vo volejbale umiestnil na peknom 4. mieste.

USKUTOČNENÉ OPRAVY

Koncom augusta viacerí otcovia brigádnicke zrekonštruovali priestory detskej besiedky (podlaha, maľba, nábytok).

GUSTÁV PLAVEC – 40 ROKOV OD UKONČENIA JEHO SLUŽBY

V roku 2009 si cirkevný zbor Ružomberok pripomína dva významné životné jubileá jednej z najvýznamnejších osobností v jeho novodobých dejinách – zborového farára Gustáva Plavca, ktorý po štyri desaťročia spoluutváral a formoval podobu duchovného, cirkevného a kultúrneho života evanjelikov v Ružomberku.

Prvým z nich je 105. výročie jeho narodenia, druhým 40. výročie ukončenia jeho aktívnej pastoračnej služby.

Gustáv Plavec sa narodil 4. apríla 1904 v juhoslovenskom Pukanci, v remeselníckej rodine garbiara Gustáva Plavca a Zuzana, rodenej Adamčíkovej. Cesta za vzdelaním ho z rodného mestečka zaviedla na evanjelické lýceum a neskôr štátne reálne gymnázium v Banskej Štiavnici, kde študoval v rokoch 1916-1924. Potom prišli roky štúdií na Evanjelickej teologickej vysokej škole v Bratislave, po ktorých nastúpil ako seniorálny kaplán do Ružomberka k výraznej osobnosti svojho principála, liptovského seniora Vladimíra Pavla Čobrdu. Po jeho boku pracoval dva roky a v roku 1929 sa stal farárom v Devíči. Na prvom samostatnom pôsobisku sa prejavila Plavcova čínorodosť, aktívna práca na cirkevnom poli, ľudovýchovnom a národnokultúrnom. V Devíči založil spotrebné a úverné družstvo, ktorému predsedal, zároveň sa stal aj členom výboru Roľníckej vzájomnej pokladnice v Krupine.

Po odchode jeho veľkého vzoru a učiteľa, biskupa Vladimíra Pavla Čobrdu do Prešova si ružomberskí evanjelici 20. septembra 1931 zvolili za nového zborového farára práve Gustáva Plavca. O necelý mesiac, 18. októbra toho istého roku, ho do nového úradu inštaloval senior Ľudovít Šenšel za prítomnosti priateľa a spolu-brata v duchovnej službe, východniarskeho farára Pavla Tomka.

Pre Gustáva Plavca sa Ružomberok napokon stal rozhodujúcou a definitívnou životnou i kňazskou stanicou. Na roli cirkevnej duchovnej služby vyoral hlbokú brázdou ako zborový farár, funkcionár SEMu a DEMu na lokálnej i seniorálnej úrovni, dištriktuálny presbyter a člen správy Transcacia

v 30. a 40. rokoch, dolnoliptovský dekan a predseda seniorálnej pastorálnej konferencie. V rámci ružomerského 359. odboru SEJ pôsobil pred vojnou ako účtovník, po r. 1945 ako tajomník miestneho odboru.

Na jar 1968 sa mu od obrodných síl ECAV dostalo významného uznania a dôvery. Ružomerská evanjelická fara sa stala miestom, kde sa sústreďovali ohlasy a postoje k iniciatíve čertovickej skupiny vo veci personálnych zmien vo vedení cirkvi. Na začiatku mája 1968 Gustáv Plavec predsedal všeobecnej pastorálnej konferencii v Turčianskych Tepliciach, na ktorej sa v rámci cirkvi odrazil celospoločenský pohyb Pražskej jari. O rok neskôr jeho meno neoficiálne rezonovalo v cirkevných kruhoch v súvislosti s navrhovaním kandidátov na úrad biskupa Východného dištriktu.

Veľkou láskou Gustáva Plavca bola literárna tvorba a cirkevné dejiny. Svedčí o tom množstvo historických a cirkevnohistorických prednášok v prostredí domáceho cirkevného zboru, na seniorálno pastorálnych konferenciách a zasadnutiach seniorálneho presbyterstva, podrobná reflexia a analýza spoločenskopolitického diania v kňazských správach, ktorým bol autorom, i v referátoch prednesených na pôde MO SEJ.

Pri príležitosti 300. Výročia prvého vydania Cithary sanctorum vydal Tranoscius biografickú a literárnohistorickú črtu Tristoročný Tranoscius. Od konca 30. Rokov redigoval časopis pre evanjelickú mládež Prameň. V roku 1941 mu vyšla učebnica náboženstva pre žiačky dievčenských odborných škôl Pánova služobnica, o dva roky neskôr v spoluautorstve s ružomber-

ským kaplánom a vojenským duchovným Jánom Gavalcom vydal zbierku náboženskej poézie pre deti a mládež pod názvom Klásky. Po vojne r. 1947 nasledovala publikácia V duchu a v pravde. Okrem toho bol prispievateľom Evanjelického posla spod Tatier, Cirkevných listov, spolupracovníkom Evanjelického východu.

Veľmi dbal o šírenie duchovnej spisby a dobrej knihy vôbec v radoch cirkevníkov, či už prostredníctvom Hurbanovej evanjelickej spoločnosti literárne alebo formou odmeňovania maličkých knižnými darmi na tradičných štefanských besiedkach spojených s programom detí.

Aktívne účinkoval aj na mimocirkevnom poli – v 30. Rokoch bol členom okresného zastupiteľstva v Ružomberku a jeho finančnej komisie, vzdelávateľom telovýchovnej jednoty Sokol, funkcionárom miestnej Živeny a odboru Matice slovenskej. Na sklonku svojej aktívnej životnej dráhy evanjelického duchovného sa na prahu leta 1968 zúčastnil na obnovení matičnej činnosti v Ružomberku. Počas II. Svetovej vojny spolupracoval s odbojovou občianskou skupinou Ondreja Voskára a do pamäti sa nezmazateľne zapísal obetavou pomocou pri záchrane židovského obyvateľstva.

2. novembra 1969 oznámil celozborovému konventu svoje rozhodnutie ukončiť pôsobenie v úrade zborového farára k poslednému dňu toho mesiaca. Ako duchovný na odpočinku sa s veriacimi stretával až do svojej smrti 5. Novembra 1971. Vďační cirkevníci mu o päť rokov neskôr venovali náhrobný pomník, pripomínajúci jeho takmer polstoročné pôsobenie v Ružomberku.

PhDr. Karol Dzuriak

vyberáme útlu knižočku „Dobrá matka – modlitby“, ktorú vydal Tranoscius v Liptovskom Mikuláši v roku 1945.

V úvode brat farár píše:

Dve skutočnosti sú mi pohnútkou vydať túto sbierocku modlitieb.

Prvá skutočnosť je tá, že dietky ne navštevujúce ešte školu, vedia veľa veršikov a básničiek všelijakého obsahu, no nevedia potrebné modlitby. A keď aj vedia niekoľko modlitieb, nevedia ich správne.

Aby naše matky, ako prvé vychovávateľky dietok mali poruke tie najpotrebnejšie modlitby pre dietky, aby ich týmito modlitbám a modlitbičkám, správne naučili a tak dali im základy pravej nábožensko-mravnej výchovy, – k tomu má slúžiť v prvom rade táto sbierocka modlitieb.

Druhá skutočnosť je tá, aby naše matky aj v kratších každodenných príležitostných modlitbách uvedomovali si veľkú dôležitosť a vážnosť svojho poslania.

Tieto modlitby nechcú byť náhradou za iné modlitby, práve naopak: ich cieľom je privádzať matky k hlbokému modlitebnému životu, k čomu studnicou sú nám naše známe modlitebné knihy.

Takémuto poslaniu tejto sbierocky modlitieb nech požehná sám Ježiš Kristus, ochránca a žehnatel všetkých matiek a najlepši Priateľ dietok.

Ružomberok, 10. septembra 1945.

Gustáv Plavec, ev. a. v. farár

Pripájame aj jednu modlitieb a veršovanú básničku pre deti:

Modlitba matky za dobro dietok

Oslavujem Ťa, Bože, za radosť, ktorú mi poskytuješ v živote a vzrastе mojich dietok. A prosím Ťa pokorne, chráň moje dietky od pádu na ceste života. Nedaj im zblúdiť od cieľa, uchýliť sa od cesty ctnosti a pravdy. Posilňuj ich v pokušeniach. V ťažkostiach a nástrahách, ktoré ich obkľúčujú, nech pamätajú na všavedúcnosť a všadeprítomnosť Tvoju a na lásku svojej matky, ktorej záleží na tom, aby jej dietky boli čisté, šťastlivé a požehnané. Chráň ich od ľahkomyselnosti, lenivosti a hrubosti. Nech sú nositeľmi skromnosti, pilnosti, vďačnosti a pracovitosti. Posväcuj v nich ušľachtilé snahy, zachovaj ich od špiny nízkosti a poškrvny všednosti. V sile a moci Ducha Svätého nech milujú moje dietky Teba, Pane náš Ježiši Kriste, a nech podľa príkladu Tvojho vždy a všade plnia vôľu Otca nášho, ktorý je v nebesiach. Amen.

Pre deti: **Naše pozdravy**

*Keď nový deň začíname
dobré ráno! žičievame.*

Pán Boh vám daj dobrý deň!

Celý deň pozdravujem.

Dobrý večer! zas prajeme,
keď už deň zaključujeme.

Pán Boh daj! tak odvetíme

a pozdrav si tak uctíme.

Boh pomáhaj! tak voláme,
keď pri práci sa stretáme.

Uslyš Pán Boh! odvetíme,
Boha o pomoc prosíme.

*Takto sa pozdravujeme,
od Boha dobro prajeme.*

pripravila Ilona Bázliková

KONFERENCIA PRE PRACOVNÍKOV S MLÁDEŽOU (KPM)

V dňoch 23.-26.4.2009 sme sa my - mládežníčky nášho cirkevného zboru zúčastnili konferencie pre pracovníkov s mládežou (KPM), ktorá sa konala v Žiline. Témou konferencie bol RESTART.

Všetko sa to začalo vo štvrtok večer, keď sme sa všetci stretli v Dome odborov a začal sa večerný program. V programe /či už rannom alebo večernom/ nesme- la chýbať hlavná téma, chvály, umelec či story time (čas na príbeh).

V piatok ráno sme sa opäť stretli v Dome odborov, aby sme si vypočuli rannú tému, ktorú mal Zac Shepperson. Rozprával nám o „reštartovaní“ svojho postoja voči ľuďom, ale hlavne Pánu Bohu. Nechýbali však ani chvály, story time a prišiel nás pobaviť aj iluzionista. Poobede sme mali možnosť vybrať si z množstva seminárov a keďže sme boli samé dievčatá, rozhodli sme sa ísť na seminár s názvom *Bezpečná a nebezpečná ženskosť*. Večer nás zaujala téma Marušky Kožlebovej, ktorá sa s nami podelila o to, ako sa ich mládež rozrástla a ako privádzajú ľudí k Bohu. Užili sme si aj umelca Husa (spevák a zo skupiny Komajota). Po všetky dni fungovalo na KPM Café, kde sa človek mohol v pokoji porozprávať so svojimi priateľmi. V piatok večer sme sa tam vybrali aj my a posedeli sme si

v príjemnej atmosfére s mládežníkmi z Liptovského Hrádku.

V sobotu ráno mal už pre nás pripravenú hlavnú tému Miro Tóth o reštartovaní svojej vášne pre Boha. Doobedu sme si opäť vybrali semináre, ktoré boli spojené s hlavnou témou KPM-ka. Väčšina z nás sa vybrala na seminár *Reštartuj svoje svedectvo*, ktorý viedli manželka Paštrnákovci z Lipt.Hrádku. Poobede sme mali na výber zaujímavé semináre a keďže sme sa nevedeli rozhodnúť, na ktorý pôjdeme, rozdelili sme sa a každá z nás išla na iný seminár a večer sme sa podelili o myšlienky povedané na jednotlivých seminároch. Semináre, na ktorých sme sa zúčastnili, mali lákajúce názvy ako napríklad Satan versus Duch Svätý, teenageri pre teenagerov, misia a služba so stredoškólákmi... Večer nám hlavnú tému podal Marián Kaňuch (evanj. farár zo Žiliny). Vystúpila skupina Tretí deň, s ktorou sme tiež mohli chváliť nášho Pána. V posledný deň konferencie sme sa stretli ráno, aby sme si vypočuli záverečnú tému od Josha Pattyho.

Určite mi dovoľia moje kamarátky, mládežníčky a kolegyne z KPM-ka povedať, že sme si z tejto konferencie veľa zobrali a už teraz sa tešíme na ďalšie KPM-ko ©.

Weronika Troody Čupková

PROSME PÁNA ABY...

Je sobota 13. júna, 6 hodín ráno. Ružomberskí cirkevníci a časť spevokolu sa vydávajú na dvojdnový poznávací zájazd - smer sever - Poľská republika. Cesta začína krátkou modlitbou pána farára a po nej nasleduje séria náboženských piesní.

Oswiecim

Je 9 hodín ráno - prvé naše zastavenie je v meste Oswiecim - Auschwitz I. (pracovný tábor) zriadený Nemcami v roku 1941 z vojenských kasární. Že to bude smutný pohľad sme vytušili už z nápisu na začiatku obhliadky tohto miesta: „Práca oslobodzuje“. Tu na tomto mieste zahynulo 1,5 milióna ľudí, zväčša Židov. Najprv to bol tábor len pre Poliakov, neskôr sa stal internacionálnym (Gréci, Litovci, Slováci...). Ľudia, ktorí tu boli privezení, neboli nijako evidovaní. Označení boli iba číslami a hneď pri príchode boli delení na prácu alebo na priamu likvidáciu do plynových komôr.

Do práce a následne z nej sa musel vrátiť vždy rovnaký počet väzňov, v prípade smrti museli priniesť aj mŕtveho. Tu zahynulo aj 7500 Poliakov, ktorí sa snažili nejako pomôcť týmto ľuďom. Ľudia deportovaní do tohto zariadenia si sami platili ešte aj cestovné (cesta trvala aj desať dní a nocí) mysliac si, že idú na prácu. Brali si so sebou (ako sme sami mohli vidieť) veci dennej potreby - barle, protézy, kuchynské náradie, šijacie stroje, kufre s menami, židovské rúcha, detské nočníky atď. Videli sme obrovské množstvo vlasov (boli sivé od jedovatého plynu Cyklon B). Z nich potom vyrábali dokonca aj matrace. Títo ľudia bez súdu boli nahnaní do miestnosti, kde bol na nich pustený plyn a následne boli pálení (za 24 hodín 1440 tiel). My sme videli aj túto pec - dojem bol skľučujúci.

V budove Blok 11 sa konal súd, kde v izbe 2x2 metre bolo natlačených aj štyridsať ľudí. Niektorí zahynuli už pred upálením v dôsledku nedostatku vzduchu. V tomto tábore zahynulo asi 24 000 slovenských Židov. Je veľmi ťažké opísať, čo všetko sme tam videli. Ešte aj vietor a mierny dážď, ktorý nás sprevádzal, zvýraznil našu smutnú atmosféru.

Druhým táborom, taktiež koncentračným, bol Birkenau - Auschwitz II, vyhladzovací tábor, ktorý sa rozkladá na 16,5 ha. Bol zriadený z konských stajní. Občania dedinky Brezinka boli vysídlení a následne z ich domov bol potom získaný materiál, ktorý bol použitý na výstavbu ďalších objektov tábora. Tu boli na väzňoch vykonávané rôzne pokusy a kruté tresty. Nenachádzalo sa tu nič na vyhriatie týchto miestností, žiadna hygiena. (Ak nejaká bola, trvala 15 - 20 sekúnd. Ak to niekto nedodržel, nešťastník bol zastrelený). V roku 1945 tábor a ľudí v ňom oslobodili Rusi. Je to ďalší zážitok, ktorý na pokoji nepridáva.

Zywiec

Naša cesta ďalej viedla do mesta Zywiec, kde pri krásnom jazere a ešte krajšej prírode sme mali nocľah. Určite každého účastníka zájazdu upútalo, že či to bola dedinka, či mesto, všetko bolo obklopené zeleňou a kvetmi.

Krakow

Po odpočinku sme sa v nedeľu ráno vydali do Krakowa na služby Božie do evanjelického kostola sv. Marti-

na. Jednou piesňou spevokolu poslúžil aj náš spevokol. Kázňovým textom bolo evanjelium podľa Lukáša 16 kap. (podobenstvo o boháčovi a Lazarevi). Po bohoslužbách nás tunajší cirkevníci pozvali na malé občerstvenie. Poobede sme si išli pozrieť nádvorie hradu Wawel, Rýnok – hlavné námestie s jeho atrakciami (živé sochy, ľud. muzikanti, krásne koče a koníky, nádherný Mariansky kostol, Súkenicu (Sukiennice) – tržnicu s výrobkami poľských majstrov a umelcov.

Wieliczka

Poobede nás čakala ešte návšteva soľnej bane vo Wieliczke. Tento dojem je ťažko opísať, je to treba všetko prejsť. Ale to dalo poriadne zabrať. Baňa má 9 podlaží, posledné je 327 metrov pod zemou. Prešli sme snáď pri zostupe 800 schodov. V podzemí sme prešli viac ako dva kilometre liečivou mikroklimou. To čo sme prešli predstavuje len 3 percentá všetkých banských

chodieb a komôr. Sú tu vytvorené rôzne jazierka, kaplnky. Všetko tam bolo slané – steny, schody, dlažba, sochy,... Makety ľudí a baníkov, ktorí tu pracovali, boli ako živí, akoby sa práca dolu v bani vykonávala i teraz. Očarujúce a nádherné bolo miesto, kde všetko bolo ako v kostole a zo soli (sochy, Večera Pánova, Madona s dieťaťom, lustre, nadživotná socha pápeža Jána Pavla II. Prekrásne tam znela aj pieseň nášho spevokolu – *Ja v srdci svetlo mám*. Po tomto zážitku sme boli radi, že nás výťah vyviezol na svetlo Božie.

Čo všetko skúšali ľudia už v 13. storočí sa nám nechce ani veriť. Vyčerpaní, šťastní z toho, čo sme videli, zažili, vrátili sme sa domov. Vďaka patrí Pánovi za Jeho ochranu na našej ceste. Ďakujeme pánovi Pilařovi a pánovi šoférovi za ich službu. Určite končíme náš zájazd nielen ja, ale všetci účastníci s modlitbou, aby sa udalosti v Oswienčime už nikdy nezopakovali.

Zuzana Sedliaková

Ešte 22 dní....Ešte 10 dní....aaa už je to tu.. Asi takto nejako sme odpočítali dni do tábora, ktorý sa oficiálne začal 5. júla na železničnej stanici v Ružomberku. Na naše prekvapenie nás prišli vyprevadiť aj Gelničania, ktorí sa práve vracali zo SEMfestu a začali sa preteky o to, kto bude skôr v Gelnici, či my cestujúci vo vlaku, alebo pán farár David s rodinkou v aute, či posádka 4 gelničanov... Na počudovanie sme my vo vlaku docestovali ako prví do Margecian. Tu nás už čakalo „luxusné“ auto /robotnícka Avia ☺/, ktoré nás malo dovieť až na ubytovňu. Bolo nás niečo cez 20 a mali sme sa vpratať aj s batožinou do Avie!...Nemožné pre nás...ale vpratali sme sa (ešte sme mali k dispozícii jedno osobné auto)! Síce sme si sedeli aj na kolenách. Cesta do zákutí bola tiež vtipná, všade sa ozývalo: Pozor!!! Drž ma!!! Padááám!!!!...V aute sme mali aj 6 nohého priateľa pavúka a tiež obrovitánsku kobyľku, ktorej sme sa všetci (teda len dievčatá) báli, keď začala skákať.

Keď sme sa dostali do areálu s ubytovňami, nevedeli sme si vybrať, kde by sme asi tak chceli bývať. Všetky vonku vyzerali dosť ošumelo. Nakoniec sme získali chatu s názvom Pionier, ktorá vraj vyzerala z vnútra najlepšie zo všetkých chát. Tak tejto informácii sme sa potešili. Pani farárka s manželom vošli na exkurziu chaty ako prví. Asi po 10 minútach vyšli von a my sme mohli vojsť dnu. Keď sme vošli dnu, čakalo nás pár prekvapení. Mimoriadne množstvo pavúkov, pavučín a prachu. Ešteže sme mali pár ochotných ľudí, ktorí nám izby odpaľovali ☺. Za to im patrí jedno veľké

ĎAKUJEM. Potom neskôr po vybalení sme šli na spoločnú večeru na ktorej mal každý vlastné dobroty od svojej maminky. Neskôr večer sme sa dozvedeli, aká téma nás bude sprevádzať celým táborom. Jej názov bol Môj dom. Po piesňach a hrách sme sa nad ránom pobrali do našich postieľok.

V pondelok bol budíček ráno o 7⁰⁰!!!, čo bola pre nás riadna katastrofa. Ešte k tomu bola aj ranná rozčvika, ale tá vďaka Dominike bola mierumilovná a sme jej za to povďační. Veď vyplazovanie jazykov ide každému ☺. Po rozčvike a rannom stíšení sme sa pobrali na raňajky, ktoré nám ukuchtili naše pani kuchárky. Boli to dva rožky s kúskom masla, džemu a s mandarínkou. Po raňajkách sa šlo na „prechádzku“ do Gelnice. Cesta nám trvala niečo cez hodinu. V Gelnici sme navštívili evanjelický kostol na Lutherovom námestí, banícke múzeum, obchodík s potravinami. Zahrali sme hru Matrix, na ktorú máme krásne mokré spomienky. Cestou domov (vlastne na chatu) nám trochu popršalo, ale ani to nám nepokazilo náš výdatný obed. Po obede sme si zahrali vodný volejbal, hojdali sme sa na hojdačkách a mali sme plno iných aktivít. Po večeri sme mali prvú tému, ktorú viedli Janky (Lukáčová a Voreková). Názov prvej témy bol OBÝVAČKA. A tak, ako sa v obývačke prijímajú návštevy, aj my by sme mali prijať Boha do svojho srdca. Potom sme sa do neskorého rána len hrali a rozprávali... Na ďalší deň sme sa pobrali na výlet. Mali sme na výber – ísť do Košíc alebo na Spišský hrad. Rozhodnutie väčšiny bolo, že sa ide do Košíc, ale náš milý pán

farár sa rozhodol, že nám zmení cestu opačným smerom. Niektorým nám to trklo už cestou, že ideme opačným smerom, iní sa ešte stále vo vlaku vytešovali z toho, že idú do Košíc. Po prudkom zistení, keď sme vystúpili z vlaku, že nie sú v Košiciach, ale pod Spišským hradom im nič iné nezostávalo, len putovať na hrad. Počas prehliadky najväčšieho hradu v Strednej Európe a počúvaní historického výkladu sme navštívili aj mučiareň. Tá niektorých tak zaujala, že poniektorí dobrovoľníci (Cino ☺) sa ponúkli, že si vyskúšajú niektoré mučiace nástroje v praxi (viď foto). Po prehliadke sme sa vybrali sadnúť si na lavičky a spraviť si stíšenie. Lenže dve moc aktívne dievčatá (Rebeka a samozrejme ja ☺) sme uvideli pódium a ako správne tanečnice sme si sami aj niečo zatancovali a tým sme získali aj zaslúžený potlesk. Po stíšení už len spoločná fotka a išli sme na chatu. Hneď ako sme vošli na chatu, rozhodlo sa, že bude kúpanie sa v jazere, ktoré bolo iba pár metrov od nás. Nenazdali sme sa

a už sme sa zvíтали aj s ďalšími novými táborníkmi, ktorí k nám prišli priamo z Chorvátska, a to s Kubom a Igorom. Po večeri sme mali výklad a opäť hry, rozhovory, hry... V stredu ráno sme sa zobudili do nie veľmi pekného rána, ale ani to nám nezabránilo mať krásny deň. No čakalo nás ešte stíšenie a ranná rozcvička pod vedením Cína. Takže, vyzeralo to asi tak, že cvičil len Cino a my sme zodvihli ruku, nohu a tvárili sa, že tiež cvičíme. Po raňajkách sme šli do hory a mali sme za úlohu si spraviť šípy. Samozrejme to bola práca pre chlapcov ☺ a my dievčatá sme ich len trošku komandovali, však Heňuš ☺. V stredu večer sme sa psychicky pripravovali na ďalší deň, na ktorý bola naplánovaná túra v Slovenskom raji. No vedúci nám povedali, aby sme si šli skôr ľahnúť, no my sme ich samozrejme nepočúvli a spať sme šli poniektorí až okolo 4⁰⁰ ráno. Samozrejme budíček bol o 7⁰⁰, rýchla rozcvička a išlo sa na vlak. Asi po 1,5 hodinovej ceste sme boli na mieste. Rozdali sa nám pokyny na hru, ktorá

sa volala TABU. Princípom hry bolo nepovedať počas túry slovo rebríky. Aj keď sme sa vybrali na túru, kde sme chodili po rebríkoch, no nie každému sa to podarilo. Po pár minútach sme už mali pár adeptov, čo sa pomýlili. A už sme boli tam...v lese..., kde nás čakali rebríky. Všetky sme sa poriadne báli, keď sme videli, čo musíme prekonať. Ale s Božou pomocou a pomocou našich chlapcov sme to zvládli bez ujmy na zdraví. Na lúke sme sa nabadovali, poniektorí si aj zabehli, kto bude skôr pri strome a ani si neuvedomili, že pod nohami majú blato takže...no však asi viete, ako to dopadlo.. No ale čo nás čakalo potom - jooo... cesta lanovkou dole. Niektorí sa tomu tešili, niektorí mali panický strach. Ja som bola medzi tými, čo sa neuveriteľne báli a neprehovorila som cez 20 minút, až kým sme nezosadli dole. Prežili sme to a teraz sa už iba s úsmevom na to pozeráme. Na Slovenský raj máme krásne spomienky, videli sme kus nádhornej prírody, ktorú stvoril náš Pán a my si to mnohokrát nevážime. Piatkový deň sme v hre PEVNOST BOYARD trénovali svoje zručnosti a odvahu. Poniectorí z nás museli prekonať strach z pavúkov, iní si zas prvýkrát zastrieľali zo šípu, ďalší si ponamáhal hlavičky na logických úlohách,

ale víťazstvo mohlo byť len jedného. Lenže na mieste víťazov sa ocitli dve skupinky, takže víťazstvo v podobe sladkostí sme si pekne podelili medzi sebou. Pred večerou alebo po večeri, to už neviem ☺, sme sa šli okúpať poslednýkrát do jazera. Samozrejme, že Ewku sme tam hodili oblečnú a o chvíľku za ňou šiel aj Cino. Po výklade sme si ešte neskoro v noci šli opekať aj s chlapcami z Gelnice. Potom ako sa patrí na poslednú táborovú noc sme ju prebdeli až do rána. No ak mám pravdu povedať, spali sme asi cca 1 hodinu. Potom už len balenie, alebo lepšie povedané, hľadanie svojich vecí kade tade, raňajky, posledné stíšenie a poďakovanie Pánu Bohu za krásny tábor. Ešte spoločná foto a išlo sa domov.

Na tento tábor budeme mať všetci určite krásne spomienky. Prežili sme nádherný čas s Pánom Bohom, upevnili si s Ním vzťah, načerpali novú silu do ďalších dní. Určite nebudem klamať ak poviem, že sa už všetci opäť tešíme na nové zážitky a na nové priateľstvá v ďalších táboroch.

S pozdravom

*Adriana (Ajušik) Katarína
Nasťa Soareová ©*

ÚŽASNÁ VEDA LETNÝ TÁBOR HUTY- BOROVÉ

Letný tábor sa konal 13.7.-18.7.2009 na Hutách. Tento tábor organizovala Zuzka Jarabová. Táboru sa zúčastnili deti zo Žiliny a Ružomberka. V 1. deň sme sa stretli pri vlakovej stanici v Ružomberku. Nastúpili sme do autobusu, ktorý nás zaviezol na Huty. V budove sme sa vybalili a na večernom programe sme sa rozdelili do súťažných skupín. Keďže tábor sa volal *Úžasná veda*, tak naše skupinky boli nazývané podľa rôznych známych vedcov (napr. Einstein, Faraday, Pascal, Kepler, Edison,...) Ešte v tú noc sme mali nočnú hru, na ktorej sme sa pobavili a išli sme spať.

Na 2. deň sa nám už začal kontrolovať poriadok na izbách a boli sme na menšej túre na mlynoch. Na 3. deň

sme sa pobrali na celodenný výlet na Oravu. Ráno sme mali budíček trochu skôr, aby sme to všetko stihli. Zbalili sme sa a pred budovou nás už čakal autobus. Nasadli sme a išli sme do skanzenu a potom loďou na Slanický ostrov, kde bol kostol, v ktorom boli zaujímavé veci. Po prehliadke kostola sme sa vybrali na Oravský podzámok. Bol to úžasný zážitok vidieť toľko starožitností, ktoré sa zachovali celé storočia. Späť do tábora sme prišli až večer a tak sme išli hneď na večeru. Po večeri nasledoval večerný program na ktorom nechýbal ani večerníček, ani hra vadí-nevadí. Vo vadí nevadí boli vždy zabudnuté veci a tie deti, čo ich počas dňa stratili, museli splniť nejakú úlohu.

Na 4.deň k nám docestovali misiónári Zuzana a Daniel Kaczmarczykovi, pracovníci Wicliffovej misie. Ukazovali nám, ako im bolo na misijnej ceste v Keni, naučili nás nejaké piesne a slová v jazyku, ktorým hovoria v Keni.

Po ďalšie dni sme súťažili, hrali rôzne „vedecké hry“ a chodili do táborového obchodu. Peniaze do táborového obchodu neboli eurá, ale Carverky, Keplerky a Faradky. Tie nám dali

vedúci na izbách za vzorný poriadok, pokoj na izbe počas siesty, za vzorné správanie počas celého dňa. Vo voľnom čase sme mali tvorivé dielne, kde sme si niečo pekné sami vyrobili, v horúcich dňoch sme sa osviežili pri vodných hrách, ktoré napokon skončili celotáborovým oblievaním. V posledný deň sme si mnohí uvedomili, že niektoré deti a vedúcich uvidíme až o rok. ☺

Evka Machová

DVA POHLADY NA CAMPFEST

Danielova generácia alebo Campfest zo zákulisia - keď sa povie slovo Campfest, väčšina z nás si predstaví trojdňový hudobný maratón. Festival plný kvalitnej, kresťanskej hudby rôznych žánrov, obrovskú masu mladých ľudí, oddych, premočený spacák a nepretržitú oslavu nášho Boha. No pre niekoľko odvážlivcov to znamená niečo úplne iné. Každý rok sa približne 150 mladých ľudí rozhodne stať sa dobrovoľníkom Campfestu a tak sa podieľať na jeho realizácii.

Tento rok sme sa opäť aj my dve Janky (Lukáčová, Voreková) z nášho zboru, zúčastnili 11-dňového kempu pre dobrovoľníkov. Počas víkendu bola pre nás pripravená konferencia pod názvom Danielova generácia. Bol to čas vzájomného spoznávania sa, oddychu, hier, modlitieb, no najmä zamýšľania sa nad témou tohtoročného Campfestu s mottom V.I.P., pozmeneným význame: *Vplyv, Informácia, Premena*. Pôvodne táto skratka znamená veľmi dôležitá osoba (very important person). Cez rečníkov tu odznali otázky o postavení Ježiša v našom živote a našom vplyve na iných. Z tohto dô-

vodu sme sa rozhodli premeniť slová viery na skutky a ísť do okolitých dedín (Kráľova Lehota, Hybe,...) a pomáhať. Kopali a čistili sme odpadové kanále, čistili povalu na starej škole, či upravovali farskú záhradu a okolie ranča Svarín. Od pondelka pre nás začala práca pri stavaní programových stanov, pódii, príprave Ranča pre 5000 účastníkov. Napriek tvrdej práci, bolesti a únave sme si našli čas na každodenné chvály, slovo, modlitby a spoznávanie krajín a kultúr zahraničných dobrovoľníkov. Veď pri účasti tímov z Česka, Ukrajiny, Nemecka, Dánska, Holandska, Švajčiarska, USA, Slovákov žijúcich v Srbsku a nášho Iránca, bolo čo spoznávať. Keď napokon nastal dlho očakávaný štvrtok a s ním aj začiatok festivalu, zostali nám už iba posledné úpravy. Vtedy sa naša skutočná služba mohla začať. Slúžili sme na vopred vybranom mieste pri strážení stanov, stanového mestečka a brán, na registrácii, informáciách, kaviarni, upratovaní WC, či ako my dve v business centre. Hoci programu sme sa takmer vôbec nestihli zúčastniť, bol to pre nás mimoriadne požehnaný čas.

Podieľať sa svojou troškou na veľkom diele má svoj význam. Nedeľné ráno, keď nás opúšťali všetci účastníci, sme sa pustili do balenia. To, čo sme celý týždeň plný sily stavali, museli sme za jeden a pol dňa unavení zbaliť a upratať. Posledný večer znamenal lúčenie sa s novými priateľmi, hodnotenie festivalu a našej služby, vymieňanie kontaktov a hlavne smútok v srdci a slzy v očiach. A naše hodnotenie na koniec. Bolo úžasné byť súčasťou tohto tímu, vidieť a zažiť Campfest trochu inak.

Janka Lukáčová

Na Campfeste bolo veľmi dobre. Mali sme tu pestrý program. Počas celého dňa sme chodili na koncerty skupín alebo jednotlivcov, ktoré sa volajú: WES, DWEEB, TIMOTHY.... Zúčastnili sme sa nielen koncertov, ale aj mnohých seminárov. Jeden z nich, na ktorom sme boli sa volal „Lásky je tu viac“.

Na festivale sa nám veľmi páčilo. Bolo super a dôležité je, že nám neprešlo ako minulý rok. To ste mali vidieť, okolo nás samé blato a plno vody. Museli ste si dať nepremokavú obuv, aby vaše nohy neboli mokré. Tí, čo nemali nepremokavú obuv – šup si dať sáčky na nohy. Zdá sa nám to smiešne, ale inú možnosť ste nemali, iba ak ostať mokrí. Spali sme v stanoch a veľmi dobre sa nám spalo. Okolo nás stáli ďalšie stany. Keď sa vám nechcelo spať, mohli ste si vypočuť rozhovory. Tie boli veľmi zaujímavé, ako: „Kde ste mi dali ponožky. Som hladná, máme niečo jesť?“

Najlepší boli Česi, stala sa nám taká jedna vec. Jednu noc začala na nás kričať Češka, citujem: „Mohli by ste byť ticho, my chceme spať. Ak mi nerozumiete, ja vám to poviem po anglicky.“ Hlavná vec bola, že aj ostatné stany

sa zabávali. My keď sme si ju vypočuli, tak sme sa začali smiať. Nielen my, ale aj ostatné stany. Po tom všetkom sa nám už ani nechcelo zaspáť, také smiešne to bolo.

O hygienu sme mali dobre postarané. Nebojte sa, nemyslite si, že sme chodievali do lesa. Žiadne také, boli tam vybudované WC a aj sprchy. My sme mali kúsok od stanu tiež TOI-TOI WC.

Aby sme neboli hladní, tak sme zašli do stánku s občerstvením, kde nám dali napríklad polievku, langoše, klobásu opečenú, hranolky, veterníky a veľa iných jedál (samozrejme za eurá ☺). V biznis-centre ste si mohli kúpiť CDčka, tričká, náhrdelníky, náušnice, nálepky, odznaky a množstvo pekných vecí. A počasie? Bolo teplo, mohli sme si preto zahrať vodný futbal, bedminton, tenis, skákať na trampolíne.

Tešíme sa aj na ďalší rok, plánovaný termín je 5 – 8 augusta 2010 – Ranč Kráľova Lehota. Potešíme sa novým ľudom, ktorí tam ešte neboli a váhajú, či ísť. Nebudete ľutovať a myslím si, že sa zapáči aj vám. Viac sa môžete dozvedieť na www.campfest.sk.

Lenka Kankríniová

Kedy? sobota 19.9.2009 Kde? Liptovský Mikuláš, Evanjelické gymnázium. A čo to vlastne je? Viac ako hra.

Mnohých by asi odradilo ranné sobotné vstávanie (vlak odchádzal zo stanice o 7:45), ale nás nie. Dospali sme vo vlaku ☺.

Všetko sa to začalo ranným programom, v ktorom okrem piesní bola zahrnutá aj kázeň pána farára Bochničku z Liptovského Mikuláša. V nej sme sa okrem iného dozvedeli aj to, že Bibliu nemáme odkladať do police aj preto, lebo sa nám bude ťažšie utierať z nej prach. Rozprával nám o výdrži, ktorá bola aj hlavnou témou JK games. Potrebujeme ju nielen pri športe, ale aj pri odolávaní pokúšeniám, pri modlení, keď si myslíme, že naše modlitby nikto nepočúva... My sme súťažili vo volejbale- teda niektorí, väčšina však tvorila fan club. Samozrejme bol najväčší a spočiatku aj najhlučnejší, svojím výkonom ho prekonal iba pán farár Bochnička z Liptovského Mikuláša. Možno aj vďaka jeho povzbudzovaniu zvíťazil vo volejbale Liptovský Mikuláš. Na druhom mieste

sa umiestnil Liptovský Hrádok a tretie bolo Okoličné. Nám sa ušla „zemiaková“ medaila, ale sme na ňu náležite hrdí. Náš tím tvorili: Janka Voreková, Juraj Hariň, Zuzka Jarabová, Janči Mojš, Miro Sokol, Martin Šafek, Lenka Kankríniová a Veronika Masloviaková. Bojovali z celých síl a ukázali, že majú výdrž. Zvítazili nad Dovalovom a Párnicou, remízovali s Okoličným a Dolným Kubínom a prehrali iba v semifinále s Liptovským Hrádkom a v boji o tretie miesto s Okoličným. Odchádzali sme trochu sklamaní, ale najdôležitejšia predsa nie je výhra!

Henrieta Papúchová

Z KNIŽNICE - DO VAŠEJ POZORNOSTI

Naša zborová knižnica sa nám tento rok opäť rozrástla o ďalšie výborné tituly, ktoré majú potenciál nielen obohatiť, ale aj zmeniť váš pohľad na svoj život i Pána Boha. Takou knihou je bezpochyby i bestseller od Wm. Paula Younga - CHATRČ.

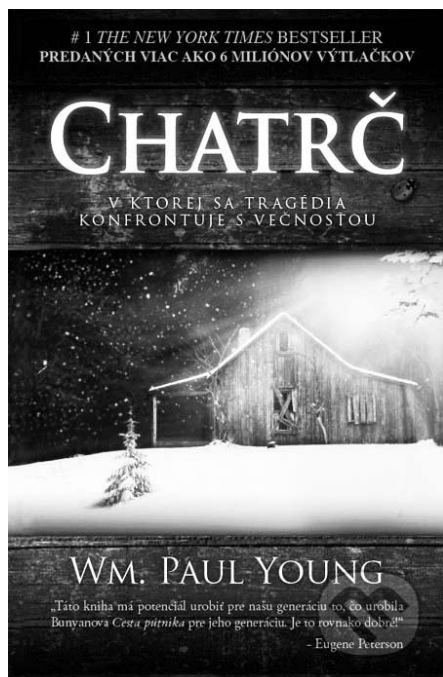
Je to skutočný príbeh muža - otca, ktorý prechádzajúc svojou bolesťou stretáva Boha na takom mieste a takým spôsobom, že to búra všetky jeho dovtedajšie predstavy o Ňom. Autor vzal skutočný príbeh svojho priateľa, zaodel ho do románového šatu a za pomoci a podpory ďalších priateľov vydal.

O čom je dej knihy?

Missy, najmladšiu dcéru Mackenzieho Allena Philipsa, unesú počas rodinného výletu a v opustenej chatrči hlboko v oregonskej divočine sa nájde dôkaz, že ju zrejme brutálne zavraždili. O štyri roky neskôr, uprostred svojho Veľkého smútku, dostáva Mack podozrivý odkaz, podľa všetkého od Boha, v ktorom ho pozýva na víkendové stretnutie v tejto chatrči. Navzdory zdravému úsudku prichádza počas zimného popoludnia do chatrče a vracia sa do svojej najtemnejšej nočnej mory. To, čo tam Mack nájde, navždy zmení jeho svet.

V období, keď sa náboženstvo stáva čoraz bezvýznamnejším, zápasí CHATRČ s nadčasovou otázkou: Kde je Boh vo svete, ktorý je taký plný nevýslovnej bolesti? Odpoveď, ktorú Mack dostáva, vás ohromí a azda zmení rovnako, ako zmenila jeho.

Autorom knihy je WM. PAUL YOUNG - pôvodom Kanaďan, ktorý spolu s tromi mladšími súrodencami vyrastal uprostred kmeňa z kamennej doby

v hornatine Novej Guiney (Západná Papua), kde jeho rodičia pôsobili ako misionári. Rodina sa neskôr vrátila do Kanady a jeho otec pracoval ako pastor na rôznych miestach. Vysokoškolské štúdium náboženstva ukončil vo Warner Pacific College v Portlande v štáte Oregon. Spolu s manželkou Kim sa tešia so šiestich detí, dvoch neviest, teraz aj z dvoch vnúčat a Božieho milostredstva.

Kniha má šancu zaujať každého, kto sa snaží ujasniť si svoj postoj k Bohu, otázkam dobra a zla, ale aj svoj vzťah k ľuďom, rodine, blízkym a k sebe samému.

Pridávame aj názory osobností z oblasti literatúry a jeden citát autora:

„Ak je Boh všemocný a plný lásky,

prečo neurobí niečo s bolesťou a zlom tohto sveta? Chatrč so znepokojujúcou a zarážajúcou jasnosťou odpovedá na túto odvekú otázku. Je to rozhodne jedna z najlepších kníh, aké som doteraz prečítal.“

James Ryle, autor knihy Hippo In the Garden

„Chatrč je krásny príbeh o tom, ako nás Boh nachádza uprostred našich trápení, uväznených v našich

sklamaniach, zradených vlastnou trúfalosťou. Nikdy nás nenechá tam, kde nás našiel, ak len na tom netrváme.“
Wes Yoder, Ambassador Speakers Bureau

„Veľa múdrych ľudí je schopných povedať z hlavy veľa správnych vecí (o Bohu), lebo ich naučili, aké sú správne odpovede, no vôbec Boha nepoznajú.“*Autor*

pripravil David Bázlik

POZVANIE, KTORÉ SA NEODMIETA

Je nedeľa ráno a kostolné zvony odbíjajú 10 hodín. A tak, ako sú zaplnené kostolné lavice, aj na fare sa niečo deje. Kdekoľvek sa v tú chvíľu pozriete, všade nájdete deti. Začínajú sa totiž detské Služby Božie - Detská besiedka.

Detská besiedka je rozdelená na dve skupiny. Staršie deti sú pod vedením Zuzky Jarabovej a Janky Lukáčovej. Sú tu deti, ktoré nastupujú do tretieho ročníka až dovtedy, kým nejdú na konfirmáciu.

Mladšie detičky majú svoju vlastnú miestnosť za zborovkou, ktorá bola toto leto vynovená. Ak sú detičky veľmi malé, prichádzajú ešte spolu s rodičmi. Naším najmladším členom je v súčasnosti Lili Nováková, ktorá ešte nemá ani rok ☺.

Tak, ako majú dospelí svoje spevníky v kostole, tak aj deti chodia na besiedku so zošitmi, do ktorých sa zakladajú papiere so zlatým veršom a obrázkom. Ten si potom deti doma vymaľujú.

Deti prichádzajú trocha skôr, aby sa stihli prezúť do papučiek a každé si sadne na svoje miesto. Na začiatku si spravíme dochádzku, ktorá sa každým rokom mení. Tento rok sme pre

deti pripravili domček, do ktorého si každú nedeľu prilepia jednu tehličku alebo okno tak, aby na konci školského roka vznikol domček podľa ich predstáv. Preto sme tento rok začali príbehom o mužovi, ktorý si postavil dom na skale. Deťom sme vysvetlili, že tak, ako musíme vykopať základy na to, aby sme mohli postaviť dom, aj my musíme mať vo svojom živote základ, ktorým je Ježiš Kristus.

Po dochádzke zaspievame pár piesní, ktoré deti veľmi radi ukazujú. Potom sa pomodlíme našu detskú modlitbu: „*Otče náš nebeský, my sme Tvoje deti, preto naša prosba často k Tebe letí. I dnes Ťa prosíme, ráč nás ochraňovať, uč nás veriť v Krista a bližných milovať. Amen.*“

Po tejto úvodnej časti sa deti usadia na vankúše na koberček a začína sa hlavná téma. Deťom sa snažíme podať biblickú pravdu formou im blízkou. Preto príbeh dopĺňame ukážkami, obrázkami a vizuálnymi pomôckami (napr. v nedeľu 13. septembra sme hovorili o Ježišovi ako o dobrom pastierovi, a preto sme s deťmi na začiatku vytvorili ovečku z farebných papierov. Deti mali možnosť vidieť pastiersku kapsu, píšťalu, zvonec a ochutnávali sme aj pravý ovčí syr).

Pre deti je vždy pripravená nejaká zaujímavá činnosť, ktorá súvisí s témou, ktorú preberáme. Detskými výrobkami si potom skrášľujeme aj našu miestnosť. Na konci si zaspievame pieseň a modlíme sa.

Ako učiteľka detskej besiedky môžem každým novým stretnutím vidieť, ako Boh mení životy týchto detí. Deti si vytvorili kamarátstva nielen medzi

sebou, ale oduševnene vedľa počúvať a rozprávať o Ježišovi ako o tom najlepšom priateľovi. Preto týmto pozývam všetky deti, aby prišli k nám a spoznali nových priateľov a hlavne, aby pocítili dotyk Božej ruky. Program na staršej besiedke má podobný charakter ako na mladšej. Iba formou je prispôbený starším deťom. Ak si ešte neboli, pripoj sa, si srdečne vítaný/á.

za učiteľov detskej besiedky
Patka Kasanická

JUBILANTOM

...Pozdvihni nad nami jas svojej tváre, Hospodine!/Ž4/

Slovo „tvár“ na viacerých miestach starého zákona môžeme preložiť ako „prítomnosť“. A Božia prítomnosť vždy prináša svetlo. Boh je svetlo a kam On vojde, tma sa stráca. Božia prítomnosť v živote je to najväčšie požehnanie, aké môžeme okúsiť. Ak ste úprimní pred Bohom, potom Božia prítomnosť – jas Jeho tváre – naplní vaše srdce radosťou. Je to radosť, ktorú ste možno zatiaľ pocítili len vo vzácných okamihoch života, napríklad takom, akým je životné jubileum. Napriek tomu tá radosť zostáva. Ak ju neprežívate práve teraz, neznamená to, že jej zdroj vyschol. Je tu stále. Jas Jeho tváre nad vami! Je to ako s jasom slnka, je tu stále, len občas nám ho zakryjú búrkové mračná.

*Viedol si ma od mladosti,
 krásna bola žitia jar,
 dal si prežiť i radosti,
 kalich bóľu tiež doprial.
 Svojím slovom potešoval,
 keď nastali ťažké dni,
 do dlane si dušu schoval,
 keď zúril boj najťažší.
 Dal si poznať krásu kvetov,
 aj údolie slzavé,
 na ramenách neraz niesol,
 nenechal s ma padnúť v tme.
 Prichádza už žitja jeseň,
 ubúda síl, ťaží križ,
 v duši zneje vďaka pieseň,
 Pane, priviň k sebe blíž.
 Amen.*

September 2009: 94 r.: Nahálková Anna; 87 r.: Veltýová Margita; 85 r.: Bačkorová Mária; 84 r.: Kenyeresová Mária, Niňaj Pavel; 83 r.: Murínová Emília; 82 r.: Hariňová Elena, Paušlyová Mária, Teniak Ľudovít; 81 r.: Badíková Emília, Muriňová Anna, Plávková Anna; 80 r.: Jandera Vladimír, Olejníková Emília, Vilčeková Zuzana; 75 r.: Meškova Darina, Rážgová Pavla; 70 r.: Kacianová Želmíra; 60 r.: Šindleryová Viera; 55 r.: Foltín Jaroslav, Murín Ladislav, Omarová Eva, Vilček Peter.

Október 2009: 90 r.: Struhárová Júlia; 89 r.: Krajčová Jolana; 87 r.: Buková Anna, Kmeťková Mária, Lišková Anna; 85 r.: Siakeľová Margita; 84 r.: Beťková Mária, Dundeková Rebeka; 79 r.: Čavojová Elena, Kuska Jozef; 70 r.: Čajka Milan, Nahálka Milan, Nikodémová Anna, Stanovská Mária; 65 r.: Dobáková Danko, Kráľovský Róbert; 60 r.: Kováčik Miloslav, Gánska Jana, Kuncová Libuša, Lukáčová Elena; 55 r.: Samolejová Anna; 50 r.: Adamčiak Peter, Bublka Miloš.

November 2009: 86 r.: Pribilová Elena; 81 r.: Macková Zuzana; 80 r.: Hadová Božena; 79 r.: Murina Jaroslav; 78 r.: Kasanický Miroslav; 77 r.: Penciaková Elena; 76 r.: Košík Martin; 75 r.: Baranová Anna, Mrázová Otília; 70 r.: Durajová Božena, Dzurišová Štastena, Moravčík Kornel; 65 r.: Muriňová Viera; 60 r.: Búda Pavel; 55 r.: Žitníková Daniela.

December 2009: 89 r.: Michalíková Anna; 86 r.: Kunová Božena, Lubelanová Margita; 85 r.: Ďurišková Jelka; 83 r.: Madaj Branislav; 82 r.: Stromková Mária; 81 r.: Jesenská Darina, Zemiarová Marta; 80 r.: Lipárová Štefánia; 78 r.: Kalafús Štefan, Kankrini Vladimír, Macková Etela; 77 r.: Paučula Karol; 76 r.: Bruncko Dušan; 75 r.: Hrabuša Július; 70 r.: Jakubík Dušan, Macko Gustáv, Vyšná Vilma; 65 r.: Marčeková Šarlota; 50 r.: Majko Jaroslav.

Zo srdca prajeme všetkým vám, našim jubilantom, aby ste Božiu prítomnosť, napriek mračnám skúšok, vnímali v každom ďalšom dni, pridanom vám Pánom Bohom.

OD UZÁVIERKY DEDIČSTVA Č. 1-2009 AŽ DOPOSIAL BOLI V NAŠOM CIRKEVNOM ZBORE

pokrstení: Daniela Tesárová z *Lipt. Štiavnice*, Sofia Števlíková z *Ružomberka*, Adriana Chválniková z *Liskovej*, Alžbeta Kapolková z *Bratislavy*, Filip Jesenský, Sára Jančíová z *Ružomberka*, Petra Fábryová z *Likavky*, Lenka Sasková z *Liskovej*, Adam Muriň z *Liskovej*, Kristína Daňová z *Ružomberka*, Mathias Had z *Liskovej*, Alica Surovčeková z *Ružomberka*.

konfirmovaní: Juraj Hariň z *Ružomberka*, Ivetka Kankriniová, Majka Olejníková z *Liskovej*.

pochovaní: Viliam Novotný z *Ružomberka*, Peter Trnovský, Zuzana Rakytová z *DD Nádej Likavka*, Ladislav Vrtich z *Ružomberka*, Jozef Rezník z *DD Nádej Likavka*, Ivan Letoštiak, Zdenko Rousek, Dušan Šlauka, Anna Kankriniová, Ján Sekej z *Ružomberka*, Darina Macková z *Lipt. Teplej*, Daniel Ilavský, Elena Hrdinová, Robert Škrlec z *Ružomberka*,

sobášení: Tomáš Vojtko a Leydi Laura Skladaná, Roman Slotka a Petra Kačmarská

PODUJATIA NAJBLIŽŠIEHO OBDOBIA

- **15. november 09 - 100. výročie od postavenia a posvätenia cirkevnej školy v Liskovej**
- **20. november 09/piatok/ - Cesta k slobode - Konferencia** pri príležitosti 20. výročia pádu totalitného režimu
- Konferencia začne službami Božími o 9:30 v chráme v Ružomberku. Slovom Božím posluží L. Rejchrt. Prednášky budú prebiehať v kultúrnom dome v Ružomberku. Počas konferencie odznejú prednášky Hlaváča, Ragáča, Jákobyho, Hudákovvej a iných. Budeme počuť pohľad historikov, kňazov i sociológov na putovanie cirkvi v rokoch 1948-1989 i o tom ako sme využili 20 rokov slobody.

DO VAŠEJ POZORNOSTI... „MANŽELSKÉ VEČERY“

Tento zaujímavý kurz pripravujeme v období: 21. október - 2. december 2009. Pozostáva zo série siedmich večerov. Začiatok plánujeme na 21. októbra /streda večer/. Kurz je určený pre manželské páry, ktoré sa rozhodli svoje manželstvo nielen nejakou prežiť, ale naplno žiť.

Čo je to kurz „Manželské večery“?

Kurz Manželské večery ponúka všetkým zúčastneným manželským párom praktické rady ako vybudovať pevné a šťastné manželstvo.

Počas siedmich spoločne strávených večerov manželia spolu hovoria o dôležitých otázkach, na ktoré v zhone všedného dňa niekedy nezostáva čas, pričom sa rešpektuje súkromie každého páru, skupinová diskusia nie je súčasťou kurzu.

Hoci je kurz založený na kresťanských princípoch, prospeje všetkým párom, bez ohľadu na to, či sa o kresťanstvo zaujímajú alebo nie.

Sme presvedčení, že ak do niečoho investovať, tak do manželstva sa to určite oplatí. Bližšie informácie môžete získať na farskom úrade a na pozvánkach.

OBČIANSKE ZDRUŽENIE VLADIMÍRA PAVLA ČOBRDU

Občianske združenie Vl. P. Čobru týmto spôsobom chce poďakovať všetkým, ktorí formou poskytnutia 2% dane z príjmu za zdaňovacie obdobie 2008 podporili jeho činnosť. V uplynulom kalendárnom roku sme prijali celkovo **2481,04 € (74 743,811 SKK)**. Prinášame zoznam aktivít, na ktoré boli finančné prostriedky poskytnuté:

1. Zimný tábor dorastu
2. Zborový zájazd

3. Zborový deň
4. Letný tábor dorastu
5. Zborový tábor pre deti
6. Odmeny pre deti na záver školského roku, na biblickej olympiáde či Vianoce
7. Nákup materiálu pre misijnú prácu v zbere

*David Bázlik,
predseda výboru obč. združenia
Zuzana Jarabová,
hospodár výboru obč. združenia*

Keďže ešte stále platí pravda – „kto sa nič nepýta, nič sa nedozvie“, vybrali sme z knihy OTÁZOK a ODPOVEDÍ pre nástročné od Josha McDowella a Billa Jonesa niekoľko zaujímavých otázok i odpovedí. Tento krát na kontroverznú tému „**RODIČIA**“.

OTÁZKA: *Otec s matkou ma stále poučujú a vždy začínajú vetou: „Keď som bol ja v tvojom veku...“ Prečo nemôžu pochopiť, čo znamená byť... nástročným v dnešných časoch?*

ODPOVEĎ: Chceš počuť ako prvú dobrú alebo zlú správu? Začnime najprv tou zlou. Pozri si v Biblii Evanjelium Lukáša 2, 41-51. Je to príbeh o Ježišovi, keď dospelieval. Nejakto sa nedohodol so svojimi rodičmi a stratil sa im. Keď ho našli odohral sa medzi nimi nasledovný rozhovor: „A keď ho uvideli, užasli a jeho matka mu povedala: Dieťa, čo si nám to urobil? Hľa, tvoj otec i ja sme ťa s bolesťou hľadali. A on im povedal: Čo to, že ste ma hľadali? Či ste nevedeli, že musím byť vo veciach svojho Otca? Ale oni nerozumeli slovu, ktoré im hovoril. A odišiel s nimi dolu a prišiel do Nazaretu a poddával sa im. A jeho matka zachovávala všetky tie reči vo svojom srdci.“

Poznáš to? Toto je zlá správa. Ak Ježišovi rodičia nerozumeli svojmu synovi, nečuduj sa, že ani tí tvoji ťa občas nechápu. Uvedom si, že tvoji rodičia vyrastali v iných časoch. Možno sa narodili práve vtedy, keď vynašli televíziu. Nie je pre nich ľahké pochopiť tvoju generáciu. Ale ani pre ich rodičov nebolo jednoduché pochopiť ich. Každá generácia má problém pochopiť tú nasledujúcu generáciu. Dobrá správa je, že môžeš odpovedať tým istým spôsobom ako Ježiš. Ako kresťan máš silu urobiť to. V Liste Filipským 4,13 Pavol hovorí: „Všetko môžem v tom, ktorý ma posilňuje.“

OTÁZKA: *Prečo je môj otec taký staromódny?*

ODPOVEĎ: Hoci riskujem, že sa nahneváš, najlepšou odpoveďou je stará fráza. Zdá sa ti to preto, že prechádzaš takýmto obdobím. Neveríš tomu? Tak sa na to pozrime zo širšieho pohľadu. V jednotlivých obdobiach svojho života si mal takýto názor:

- Vo veku 4 rokov: Môj otec dokáže všetko!
- Vo veku 6 rokov: Môj otec vie veľa! Veľmi veľa!
- Vo veku 8 rokov: Môj otec niektorým veciam nerozumie!
- Vo veku 12 rokov: Je jasné, môj otec nemá o tom ani „potuchy“.
- Vo veku 14 rokov: Môj otec je taký staromódny, že je to s ním beznádejné.
- Vo veku 20 rokov: Môj „starý foter“ sa nachádza v inej časovej zóne.
- Vo veku 25 rokov: Môj otec by o tom mohol niečo vedieť.
- Vo veku 35 rokov: Možno by sme mali vziať do úvahy otcov názor.
- Vo veku 60 rokov: Zaujímalo by ma, čo by si o tom myslel otec.
- Vo veku 70 rokov: Prial by som si, aby som sa o tom mohol porozprávať s otcom.

Ktoré z týchto viet vystihli to, čo si si v tých rokoch myslel? Pravdepodobne mnohé. Preto buď trpezlivý. Počkaj nejaký čas. Za niekoľko rokov otec z toho „vyrastie“.

OTÁZKA: *Moji rodičia sú pokrytci. Hovorí mi, aby som robil jedno, a oni robia druhé. To nie je fér. Prečo mám robiť niečo, čo oni nerobia?*

ODPOVEĎ: Trafil si kliniec po hlave. Tvoj otec ťa napríklad vyhreší za klamstvo, a potom sa obráti k mame a žiada ju, aby povedala, že nie je doma, ak bude volať niekto, s kým nechce hovoriť. Alebo ťa rodičia nútia chodiť do kostola bez ohľadu na to, že si unavený, ale oni sa môžu ulievať, kedy sa im zachce. Teda vitaj v živote! Práve si objavil existenciu dvojakeho štandardu.

Len málo ľudí žije podľa toho, čo káže. To však nepopiera pravdu Božieho slova. Hovorí sa v ňom, aby si počúval tých, ktorí sú nad tebou, pretože si jeho dieťaťom, nasledovníkom Pána Ježiša Krista, nie preto, že to iní robia alebo nerobia.

Tvoji rodičia si okrem toho bolestne uvedomujú, že nie sú dokonalí. Nemúsiš im pomáhať v tom, aby videli svoje chyby. Pokús sa ich povzbudiť a uvidíš, aký to bude mať zázračný účinok.

OTÁZKA: *Prečo pociťujem vinu za rozvod svojich rodičov?*

ODPOVEĎ: Asi cítiš vinu preto, lebo si bol svedkom všetkých ich bojov a pádov. Rozmýšľaš, či by sa všetko vyvíjalo inak, keby si sa viac snažil. Uvedom si, že to nie je tvoja vina, že sa rodičia rozviedli. Rozhodli sa oni, nie ty. Zapríčinilo to určite viacero vecí. Stresovým bodom v manželstve nie sú ani tak deti ako finančné problémy, nedostatok komunikácie a dôvery. Kedykoľvek sa budeš cítiť vinný, pamätaj na tieto dve veci. Spomeň si, že sa nerozišli kvôli tebe, po druhé, namiesto uvažovania o tom, či a vina to bola, využij svoju energiu na modlitbu a pros Boha, aby usmernil zvláštnym spôsobom život oboch tvojich rodičov.

Nabudúce na vás čakajú otázky a odpovede na tému „chodenie“.

pripravil David Bázlík

AJ SMIECH JE BOŽÍ DAR

Mladý pár už dlhšiu chvíľu čaká pred kostolom. Nevesta ide za kostolníkom a pýta sa: „Budeme ešte dlho čakať? Môj nastávajúci už začal premýšľať!“

Na ulici sa stretnú dvaja známi.

„Tak čo máš nové?“

„Zakladám sobášnu kanceláriu.“

„A aký máš základný kapitál?“

„Šesť dcér“

Otecko, čo je to manželský stav?

To je stav, v ktorom muž prestáva kupovať kvety a začína kupovať zeleninu.

VYUČOVANIE EV. A. V. NÁBOŽENSTVA V ŠK. R. 2009/2010

ZŠ v RUŽOMBERKU:

ZŠ Klačno:	1. stupeň	streda 12:45-13:25
	2. stupeň	streda 13:30-14:10
ZŠ Dončova:	1. stupeň	streda 12:35-13:20
ZŠ Sládkovičova:	1. stupeň	utorok 12:40-13:20
ZŠ Zarevúca:	1. stupeň	štvrtok 13:30-14:10
ZŠ Bystrická cesta:	1. stupeň	piatok 12:30-13:10

ZŠ v RUŽOMBERKU (sústredene):

pre 5.-9. roč. ZŠ, prima – kvarta Gymnázium v utorok 14:30-15:15
- hodina sa koná v zborovej sieni Evanjelickej fary (A. Bernoláka 11)

ZŠ LIPTOVSKÁ OSADA:

pre 1.-4. roč. ZŠ 1. stupeň streda 12:25-13:10

ZŠ LIKAVKA:

Pre 1. stupeň ZŠ 1. stupeň štvrtok 12:20-13:00

ZŠ LISKOVÁ:

pre 1.-4. roč. ZŠ 1. stupeň utorok 14:00-14:40

pre 5.-9. roč. ZŠ 2. stupeň utorok 14:45-14:30

PRE STREDOŠKOLÁKOV (SÚSTREDENE):

(pre študentov ŠÚV, ZŠŠ Sc. Viatora, OA, gymnázia, SOŠP Bystrická cesta 2, Sládkovičova 62)

pondelok 14:30- 15:15 v budove Obch. akad. (prízemie)

SRDEČNE VÁS POZÝVAME!

OZNAMY

ÚRADNÉ HODINY NA EV. A. V. FARSKOM ÚRADE

(A. Bernoláka 11): pondelok, streda, piatok: 9.00 hod. – 11.30 hod.

telefón: 044/43 22 198

- **Úprimne vám ďakujeme** za milodary, ktoré viacerí z vás venovali pre činnosť nášho cirkevného zboru, na občasník DEDIČSTVO. „Ochotného darcu miluje Boh!“ (2. list Korintským 9,7).

DEDIČSTVO - občasník Cirkevného zboru Ev. cirkvi a. v. v Ružomberku, určený pre jeho vnútornú potrebu. **Ročník XIII., číslo 2/2009. Náklad:** 830 výtlačkov. **Toto číslo pripravili:** David Bázlik, Ilona Bázliková, Zuzana Jarabová, Zuzana Sedliaková, Veronika Čupková, Patrícia Kasanická, Evka Machová, Janka Lukáčová, Lenka Kankríniová, Ajka Soareová, Karol Dzuriak, Heňa Papuchová. **Redakcia:** Ev. a. v. farský úrad, A. Bernoláka 11, 034 01 Ružomberok, **tel.: 044/432 21 98; e-mail: ruzomberok@ecav.sk;** pre príspevky **<http://ecavrk.sk>**. **Nepredajné.** Pre orientáciu tých, ktorí chcú svoj zborový časopis podporiť: **náklady na výtlačok sú 0,70 €/ (21 Sk).** Za dary na tlač občasníka vám vopred **úprimne ďakujeme.** Uzavierka tohto čísla bola 25.9.2009.

Od.:

EVANJELICKÝ A. V.

FARSKÝ ÚRAD

A. Bernoláka 11

034 01 RUŽOMBEROK

tel.: 044/4322198

e-mail: ruzomberok@ecav.sk

<http://www.ecavrk.sk>